

Югозападен университет „Неофит Рилски“

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за
участие в конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ,
обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в
ДВ., бр. 82/7.10.2025 г.
Научна област 8. Изкуства
Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
(Мода (Мода на детско облекло))

Рецензент: доц. д-р Татяна Колева Христова - Поповска,
председател на научното жури на горепосочения конкурс

Кандидат: гл. ас. д-р Росица Ангелова Рангелова, единствен
кандидат

I. Кратки биографични данни за кандидата

Росица Ангелова Рангелова завършва средното си образование в 24 ЕСПУ „Пейо К. Яворов“ в гр. София. През 1992 г. завършва висше образование във ВИИИ „Николай Павлович“, гр. София, със специалност „Промислени изкуства – промишлени форми“. Придобива и допълнителна професионална квалификация „Художник с учителска правоспособност“. През 2015 г. защитава ОНС „Доктор“ по научна специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства“ в Нов Български университет, департамент „Дизайн“.

От 2018 г. до настоящия момент Росица Рангелова е преподавател в катедра „Изобразително изкуство“ към Факултета по изкуства на

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград. През 2021 г. заема академична длъжност „Главен асистент“ по професионално направление 8.2 Изобразително изкуство (Мода (Художествено проектиране на облеклото)).

От 1985 г. Росица Рангелова е работила като Дизайнер в няколко престижни модни къщи (Агресия, Хрисома, Алекс Интерфасон, Рила), а от 2004 г. е главен дизайнер на собствена модна марка „Рора Дизайн“.

През 2023 г. Росица Рангелова получава престижната награда „Златна Игла“ на Академията за мода в България, в категория „Детска мода“, а през 2024 г. е удостоена с грамота за „заслуги към детската мода“.

През 2024 г. е наградена и от списание „Великолепната жена“ за принос в категория „Мода“.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Трудовете, които са посочени в таблицата за Минималните и национални изисквания за заемане на научна длъжност „Доцент“, представени от кандидата и се приемат за оценка са както следва:

Пет (5) реализирани авторски колекции модни ревюта; Една (1) самостоятелна публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд; четири (4) доклада публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата; една (1) изложба на модни фотографии; четири (4) съвместни творчески изяви; едно (1) цитиране в реферирано научно издание; едно (1) цитиране в монография; четири (4) цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране; четири (4) рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на изкуството; четири (4) участия в национални научни, образователни и художественотворчески проекта; едно (1) участие в международен научен проект; четири (4) ръководства на уъркшоп по мода; три (3) награди за

творчество от национални форуми и организации.

Въз основа на направения преглед с минималните изискуеми точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности и в съответствие със ЗРАСРБ и изискванията на ЮЗУ „Н. Рилски“, гл. ас. д-р Росица Ангелова Рангелова, кандидат за заемане на академична длъжност *Доцент* (в съответната научна област и професионално направление), е представила информация, която отговаря на необходимия брой точки в съответните групи показатели на таблицата (Научна област 8. Изкуства, Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство).

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Според хабилитационна разширена справка за научните приноси на гл. ас. д-р Росица Рангелова, са изведени три основни момента, с които кандидата участва в конкурса:

1. Научна работа – теоретични разработки (статии и публикации);
2. Концептуална колекция „Птици“;
3. Творческа разработка (портфолио).

В така представените трудове прави силно впечатление многобройните участия в ревюта и творчески изяви на големи сцени, престижните награди и научни резултати. Тъй като познавам работата на гл. ас. д-р Росица Ангелова Рангелова, смятам, че нейните достойнства и компетенции в областта на детската мода са безспорни.

Монографичният ѝ труд *Детското облекло в България. Развитие и проблематика* е първият по рода си, като до момента в теоретичен аспект няма аналог, което от своя страна е значителен принос. Според кандидатката тук „подробно са описани основните етапи на трансформиране и преобразуване на българското детско облекло,

съобразно със световните течения в този сегмент“, което е така и доказва научната обосновка по темата и полезността на труда. Също така съм съгласна, че проучването е „ценен ресурс“ за студентите, изучаващи *Мода*, защото представя нагледно пътищата за пренос на идеи и нови творчески подходи, съобразно спецификите и характеристиките на детското облекло и това на възрастните. Гл. ас. д-р Росица Рангелова представя в книгата си и своя собствен опит, съобразен с актуалните модни тенденции чрез смело съчетаване на концепции и цветови решения, и за двете възрастови групи. Тя не само изследва и анализира детското облекло в дълбочина, но подчертава и за „големи пропуски на цели етапи в детската мода у нас“. Авторката дава права на децата „пряко да участват“ и да изявят своята индивидуалност и оценка в нейните модни проекти, което в допълнение с нейните знания и компетенции в областта на модата, прави изследваните интересно и значимо.

Научни публикации.

Разглеждайки научните разработки в пълен обем, се вижда ясна и подчертаната свързаност с обявения конкурс съобразно нуждите и обучението на студентите от специалност „Мода“, като в подкрепа на изказаното от мен, прилагам справката с публикациите на кандидата:

- Стилове в съвременното детско облекло (2022 г.);
- Развитие на съвременното българско детско облекло (2024 г.);
- Детското облекло в българските Монархии (2024 г.);
- Детското униформено облекло в България – възникване и развитие (2024 г.).

Публикациите на кандидата са представени пред научните среди (на национални и международни конференции).

Трябва да отбележа, че има регистрирано едно цитиране в реферирано научно издание в световноизвестна база данни, едно цитиране

в монография с научно рецензиране, четири цитирания в специализирани издания с научно рецензиране и две публикувани рецензии на монографичния ѝ труд.

Преподавателска дейност.

В работата си като преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“, гл. ас. д-р Росица Рангелова преподава по основни дисциплини на студентите от специалност *Мода*, като: *Моден проект*, *История на костюма*, *Художествено проектиране с нетрадиционни материали*, *Художествено проектиране на детско облекло*, *Стайлинг*, на които е автор и на учебните програми. Води научни ръководства на дипломанти, изготвя рецензии, участва в общи съвместни изяви със студентите, извършва административна и други дейности на университета. Кандидатката ясно заявява своята позиция не само като учен и преподавател, но и като практикуващ дизайнер. Това от своя страна е най-ценният пример, защото студентите отдават голямо значение на практическия опит на своя преподавател.

Художественотворческа работа, представена като хабилитационен труд.

Колекция „Птици“ очарова с избора на цветовете, които са вдъхновени от картините на художничката Силвия Генова. „Птиците“ е не просто модна колекция, тя е своеобразно визуално приключение, пресечна точка между модата и изкуството, завладяващо и оставящо трайно впечатление. Тя е доказателство за интердисциплинарността на изкуството, изразяваща се в силата да улавя природата и „свободния полет на птиците“. Колекцията има и социален ефект – представя съвременната визия на градските хора, малки и големи, връзката между човека и

заобикалящата го среда.

Вглеждайки се във всички художественотворчески постижения и скромно описани изяви на кандидатката, ми прави много силно впечатление последователността, с която гл. ас. д-р Рангелова е работила през годините. Тя повече от успешно пресъздава произведенията на изкуството в нови артистични проект, успявайки да постигне модерно звучене. Тази нейна идея е интерпретирана много естетски и премерено в десените на облеклата и аксесоарите ѝ. В колекциите ѝ се забелязва авторски почерк - взаимна повторяемост на цветове, силуети, форми, елементи и материи, добре обмислени композиционни решения, визии и усет към детайла. Считам нейните колекции за разпознаваеми и значими. Симбиозата между образа на жената и детето е проблемът, по който работи през целия си творчески път от България до Виена.

IV. Критични бележки и препоръки.

Няма да отправям забележки, смятам, че достоинства на кандидатката имат голям превес. Ще ѝ препоръчам да направи експеримент, в който заедно със студентите да реализират общ творчески идеен проект *Майка и дъщеря*, а защо не и *Баща и син*.

V. Заключение

В заключение, въз основа на наблюденията ми върху академичната кариера, творческата, учебната и административна работа на кандидатката гл. ас. д-р Росица Ангелова Рангелова, подкрепям убедено кандидатурата ѝ за хабилизация.

Тя притежава всички качества на творец, учен, преподавател и сътрудник на университетската общност. Уверена съм, че ще продължи значителния си принос за издигането на институцията на Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Дата: 05.02.2026 г.

Рецензент:

Доц. д-р Татяна Христова-Поповска

Southwestern University "Neofit Rilski"

REVIEW

of the submitted works for
participation in a competition for the academic position of Associate Professor,
announced by Southwestern University "Neofit Rilski" in
Official Gazette, issue 82/7.10.2025
Scientific field 8. Arts
Professional field 8.2. Fine Arts
(Fashion (Fashion of children's clothing))

Reviewer: Assoc. Prof. Dr. Tatyana Koleva Hristova - Popovska, chair of the scientific jury
of the above-mentioned competition

Candidate: Senior Assistant Prof. Dr. Rositsa Angelova Rangelova, sole candidate

I. Brief biographical data of the candidate

Rositsa Angelova Rangelova completed her secondary education at 24 ESPU "Peio K. Yavorov" in Sofia. In 1992, she graduated from the Higher Institute of Fine Arts "Nikolai Pavlovich", Sofia, with a degree in "Industrial Arts - Industrial Forms". She also acquired an additional professional qualification "Artist with teaching qualifications". In 2015, she defended her PhD in the scientific specialty "Art History and Fine Arts" at the New Bulgarian University, Department of Design.

From 2018 to the present, Rositsa Rangelova has been a lecturer in the Department of Fine Arts at the Faculty of Arts of Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. In 2021, she held the academic position of "Chief Assistant" in the professional field 8.2 Fine Arts (Fashion (Artistic Design of Clothing)).

II. Characteristics of the candidate's scientific and applied scientific production

The works listed in the table for the Minimum and National Requirements for Holding the Scientific Position "Associate Professor", presented by the candidate and accepted for evaluation are as follows:

Five (5) completed author's collections of fashion shows; One (1) independently published book based on a defended dissertation; four (4) reports published in specialized publications in the field of arts; one (1) exhibition of fashion photographs; four (4) joint creative performances; one (1) citation in a refereed scientific publication; one (1) citation in a monograph; four (4) citations in non-refereed journals with scientific review; four (4)

reviews of realized author's products in specialized publications in the field of art; four (4) participations in national scientific, educational and artistic projects; one (1) participation in an international scientific project; four (4) conducted fashion workshop; three (3) awards for creativity received at national forums and organizations.

Based on the review of the minimum required points by groups of indicators for the various scientific degrees and academic positions and in accordance with the Law on the Promotion of Higher Education and Research in the Republic of Bulgaria and the requirements of the South-West University "N. Rilski", Senior Assistant Professor Dr. Rositsa Angelova Rangelova, candidate for the academic position of Associate Professor (in the relevant scientific field and professional field), has presented information that meets the required number of points in the relevant groups of indicators of the table (Scientific field 8. Arts, Professional field 8.2. Fine Arts).

III. Main contributions to the scientific, scientific-applied and teaching activities of the candidate

According to the habilitation extended report on the scientific contributions of Senior Asst. Prof. Dr. Rositsa Rangelova, three main points have been highlighted with which the candidate participates in the competition:

1. Scientific work - theoretical developments (articles and publications);
2. Conceptual collection "Birds";
3. Creative body of work (portfolio).

In the works presented in this way, the numerous participations in reviews and creative performances on large stages, the prestigious awards and scientific results are very impressive. Since I know the work of Senior Asst. Prof. Dr. Rositsa Angelova Rangelova, I believe that her merits and competencies in the field of children's fashion are indisputable.

Her monographic work *Children's Clothing in Bulgaria. Development and Issues* is the first of its kind, and so far there is no such analogue in the theoretical aspect, which in turn is a significant contribution. According to the candidate, here "the main stages of transformation and modification of Bulgarian children's clothing are described in detail, in accordance with world trends in this segment", which is indeed so and proves the scientific justification for the topic and the usefulness of the work. I also agree that the study is a "valuable resource" for students studying Fashion, because it clearly presents the ways for the transfer of ideas and new creative approaches, in accordance with the specifics and characteristics of children's clothing and that of adults. Chief Asst. Prof. Dr. Rositsa Rangelova depicts in her book her own experience, consistent with current fashion trends through a bold combination of concepts and color solutions, for both age groups. She not only researches and analyzes children's clothing in depth but also emphasizes "major gaps in entire stages in children's fashion in our country". The author

gives children the right to "directly participate" and express their individuality and appreciation in her fashion projects, which, in addition to her knowledge and competence in the field of fashion, makes the research interesting and significant.

Scientific publications.

Examining the scientific works in full, a clear and emphasized connection with the announced competition is visible according to the training needs of students in the "Fashion" specialty. To support the above, I am attaching the following references to the candidate's publications:

- Styles in Modern Children's Clothing (2022);
- Development of Modern Bulgarian Children's Clothing (2024);
- Children's Clothing in the Bulgarian Monarchies (2024);
- Children's Uniform Clothing in Bulgaria - Emergence and Development (2024).

The candidate's publications have been presented to scientific circles (at national and international conferences).

I should note that there is one citation registered in a refereed scientific publication in a world-renowned database, one citation in a monograph with scientific review, four citations in specialized publications with scientific review and two published reviews of the monographic work.

Teaching activity.

In her work as a lecturer at the Southwestern University "Neofit Rilski", Senior Assistant Professor Dr. Rositsa Rangelova teaches basic disciplines to students majoring in Fashion, such as: Fashion Design, History of Costume, Artistic Design with Non-Traditional Materials, Artistic Design of Children's Clothing, Styling, for which she is also the author of the curricula. She leads scientific guides for graduates, prepares reviews, participates in joint events with students, and carries out administrative and other activities of the university. The candidate clearly states her position not only as a scientist and lecturer, but also as a practicing designer. This, in turn, is the most valuable example, because students attach great importance to the practical experience of their lecturer.

Artistic work, presented as a habilitation thesis.

The "Birds" collection fascinates with the choice of colors, which are inspired by the paintings of the artist Silvia Genova. "Birds" is not just a fashion collection, it is a kind of visual adventure, an intersection between fashion and art, captivating and leaving a lasting impression. It is proof of the interdisciplinary nature of art, expressed in the power to capture nature and the "free flight of birds". The collection also has a social effect - it presents the contemporary vision of urban people, young and old, the relationship between man and his environment.

Looking at all the artistic achievements and modestly described appearances of the candidate, I am very impressed by the consistency with which Senior Assistant Professor Dr. Rangelova has worked over the years. She more than successfully recreates works of art in new artistic projects, managing to achieve a modern sound. This idea of hers is interpreted very aesthetically and measuredly in the patterns of her clothing and accessories. Her collections show an authorial touch - mutual repetition of colors, silhouettes, shapes, elements and materials, well-thought-out compositional solutions, visions and a sense of detail. I consider her collections recognizable and significant. The symbiosis between the image of a woman and a child is the problem she has been working on throughout her creative journey from Bulgaria to Vienna.

IV. Critical remarks and recommendations.

I will not make any remarks, I believe that the merits of the candidate have a great advantage. I will recommend that she conduct an experiment in which, together with the students, they implement a joint creative conceptual project Mother and Daughter, and why not Father and Son.

V. Conclusion

In conclusion, based on my observations on the academic career, creative, educational and administrative work of the candidate, Senior Assistant Professor Dr. Rositsa Angelova Rangelova, I strongly support her candidacy for habilitation.

She possesses all the qualities of a creator, scientist, teacher and collaborator of the university community. I am confident that she will continue her significant contribution to the advancement of the institution of Southwestern University "Neofit Rilski".

Date: 05.02.2026

Reviewer:

Assoc. Prof. Dr. Tatyana Hristova-Popovska